

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/50/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3115223373
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3115223373.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci žalobcu: Poľnohospodárske družstvo "VRŠATEC", so sídlom Pruské č. 118, IČO: 00 200 166, právne zastúpený JUDr. Norbertom Horváthom, advokátom so sídlom v Galante, Slnecná 592/2, proti žalovanému: Slovenský poľovnícky zväz, Poľovnícke združenie "Vršatec", IČO: 42 274 435, so sídlom Pruské č. 118, o zaplatenie sumy 5.727,11 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 25. októbra 2018, č.k. 11C/403/2015-268 v spojení s opravným uznesením zo dňa 7. januára 2019, č.k. 11C/403/2015-315, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v napadnutej vyhovujúcej časti potvrdzuje.

Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 5.154,40 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 18.08.2015 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V ostatnej časti žalobu zamietol výrokom II. a výrokom III. vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 80 %, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu náhradu škody vo výške 5.727,11 eur s 5,05 % úrokom z omeškania od 18.08.2015 do zaplatenia a trovy konania na tom skutkovom základe, že žalobca ako užívateľ poľovníckych revírov si uplatňuje voči žalovanému, ktorý je užívateľom Poľovníckeho revíru "Vršatec" nárok na náhradu škody vzniknutej poškodením poľnohospodárskych plodín, a to ozimnej pšenice pestovanej na parcelách nachádzajúcich sa v k.ú. Pruské. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 2 písm. x, y, § 25 písm. g), § 26 ods. 1 písm. a), c), d), f), h), i), l), m), § 69 ods. 1, 2, 5, 7, § 70 ods. 1, 2 zákona č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve, ďalej ustanoveniami § 420, § 442 ods. 1, § 443 Občianskeho zákonníka, § 559 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.. Ďalej uviedol, že zodpovednosť užívateľa poľovníckeho revíru je upravená osobitným právnym predpisom, a to konkrétne v ustanoveniach § 69 a § 70 zákona o poľovníctve. Žalovaný je užívateľom poľovníckeho revíru, preto uplatnená náhrada škody na poľnohospodárskych plodinách vzniknutá na pozemkoch žalobcu sa spravuje podľa tejto právnej normy. Predpokladom vzniku zodpovednosti užívateľa poľovníckeho revíru je nesprávne užívanie poľovníckeho revíru, vznik škody, príčinná

súvislosť medzi nimi. Nesprávne užívanie poľovného revíru je v zákone definované ako poľovnícke hospodárenie, ktoré je v rozpore s ustanoveniami § 26 ods. 1 písm. a), c), d), f), h), i), l), m) zákona o poľovníctve. Ide o objektívnu zodpovednosť, zavinenie sa nevyžaduje. Užívateľ poľovného revíru sa zodpovednosti zbaví za podmienok taxatívne vymenovaných

v § 70 zákona o poľovníctve. Na základe vykonaného mal súd predloženými nájomnými zmluvami na poľnohospodársku pôdu uzavretú medzi prenajímateľom a žalobcom ako nájomcom, listami vlastníctva, rozhodnutím Poľnohospodárskej platobnej agentúry preukázané, že žalobca je užívateľom poľovných pozemkov a v rozhodnej dobe ich užíval, teda je vecne aktívne legitimovaný na uplatnenie nároku na náhradu škody. Na základe týchto skutočností súd považoval námietku žalovaného o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie za nedôvodnú.

3. Nárok na náhradu škody bol žalobcom uplatnený v zákonnej lehote, t.j. do 15 dní odo dňa, keď poškodený škodu zistil a do dvoch mesiacov odo dňa, keď škoda vznikla. Žalobca zistil vznik škody 24.04.2015, pričom k nej došlo najskôr v období mesiaca apríl 2015 a listom zo dňa 05.05.2015, doručeným 07.05.2015, teda v zákonnej 15 dňovej lehote si uplatnil náhradu škody u žalovaného. Za účelom zistenia výšky škody si vyžiadaval vypracovanie znaleckého posudku a po jeho doručení bola žalovanému oznámená výška škody. Žalobca postupoval pri uplatňovaní nároku na náhradu škody v súlade s ustanovením

§ 70. V zákonom stanovenej lehote nahlásil vzniknutú škodu a súčasne s uplatnením nároku na náhradu škody uviedol opatrenia, ktoré vykonal na zabránenie škôd s tým, že škodu vyčíslil do 15 dní po vykonaní zberu. Ako užívateľ poľovného revíru urobil primerané opatrenia na zabránenie vzniku škôd spôsobených zverou, pravidelne používal pachový odpudzovač značky Antifer a zasial odpúťavacie políčko. Realizovanie týchto opatrení nebolo žalovaným relevantným spôsobom spochybnené. Zákon nepožaduje za primerané opatrenia len výsev odpúťavacích plodín a výsadbu ohryzových plôch. Výpočet týchto opatrení je v § 69 ods. 5 len demonštratívny, pričom zákon počíta aj s inými opatreniami, napr. takými ako urobil žalobca, a to kontroly pozemkov a pachový odpudzovač zveri. Súd má za to, že žalobca nezanedbal svoje povinnosti v zmysle § 69 ods. 5 poľovného zákona a vykonal primerané opatrenia na zabránenie vzniku škôd spôsobených zverou. Rovnako však takéto opatrenia môže urobiť užívateľ poľovného revíru, v danom prípade žalovaný, a to za podmienok stanovených v § 69 ods. 6 citovaného zákona, pričom aj z ustanovenia § 26 ods. 1 citovaného zákona vyplýva povinnosť užívateľovi poľovného revíru zabezpečiť celoročnú starostlivosť a ochranu zveri poľovného revíru a za tým účelom zlepšovať po dohode s vlastníkom alebo užívateľom poľovného revíru zakladaním remízok, políčok pre zver, ohryzových plôch a ďalšími na to vhodnými spôsobmi.

4. V zmysle citovaného zákona nesprávne užívanie revíru je definované priamo v zákone o poľovníctve v § 26. Súd mal za preukázané porušenie povinnosti podľa § 26 ods. 1 písm. l) zákona o poľovníctve, teda povinnosť žalovaného ako užívateľa poľovného revíru dohodnúť písomnou zmluvou so žalobcom ako užívateľom poľovného revíru spôsob a formu minimalizácie škôd spôsobovaných zverou a na zveri, keďže k uzavretiu takejto dohody pred vznikom škody preukázateľne nedošlo. Pokiaľ žalovaný navrhol žalobcovi uzavretie takejto zmluvy v máji r. 2015, ide o skutočnosť, ktorá nastala až po vzniku škody, a preto v tejto súvislosti nemôže byť relevantná. Vzhľadom na porušenie povinnosti podľa § 26 ods. 1 písm. l) zákona o poľovníctve žalovaným bolo preukázané nesprávne užívanie revíru žalovaným podľa § 69 ods. 1 zákona o poľovníctve. Pokiaľ ide o potvrdenie Okresného úradu Trenčín v tom zmysle, že neeviduje voči žalovanému žiadne porušenie zákona o poľovníctve súd konštatuje, že negatívne potvrdenie o evidencii nevyklučuje, že k takémuto porušeniu reálne došlo. Žalovaný ako užívateľ revíru v súvislosti s povinnosťou zabezpečiť celoročnú starostlivosť o ochranu zveri predložil len rozpis, prehľad služieb realizovaných v záujme ochrany poľnohospodárskych plodín v období od 25.04. do 10.09.2015. Súd sa musel stotožniť s námietkou žalobcu v tom, že je sporné k akým lokalitám v rámci poľovného revíru sa rozpis služieb viaže, nakoľko lokality týkajúce sa predmetnej veci Prostredná a Špitálka nie sú v predmetnom predloženom dokumente zaznamenané. Obsahujú názvy lokalít, ktoré sú z pohľadu žalobcu neidentifikovateľné. Súd sa stotožnil aj s námietkou žalobcu v tom zmysle, že nie je nepodstatné aj to, že strážna služba sa mala realizovať v čase od 22.00 do 02.00 hod. v priebehu mesiacov apríl až jún, resp. v čase od 22.00 do 03.00 hod. v mesiaci júl, pričom je notoricky známou skutočnosťou, že zver je aktívna aj mimo tohto časového úseku dňa.

5. Medzi účastníkmi tiež nebolo sporné, že zver schádza k predmetným pozemkom, ktoré sú užívané a obhospodarované vo väčších množstvách a na pozemkoch spôsobuje škody. Povinnosťou žalobcu bolo preukázanie vzniku škody. Ujma žalobcu predstavuje ušlý zisk, ktorý spočíva v zničenej úrode

ozimnej pšenice, strate na úrade, keďže sa nezvýšili majetkové hodnoty na strane žalobcu, ktoré by bol dosiahol, keby nebolo ku škode došlo. Z predloženého znaleckého posudku mal súd za preukázané, že žalobcovi vznikla škoda na poľnohospodárskych porastoch pšenice, pričom poškodenie predstavovalo 13,25 %. Finančnú stratu po poškodení zverou určil znalec vo výške 5.727,11 eur pri priemernej cene ozimnej pšenice za rok 2015 142,43 eur za tonu. Hodnotu poškodenia úrody súd ustálil vo výške 5.727,11 eur, pričom použil metodiku a výpočtu zníženia príjmu podľa čl. 11 nariadenia Komisie ES č. 1857/2006 použitím porovnávacej metódy. K spochybneniu metodiky a postupu znalca právne relevantným spôsobom zo strany žalovaného nedošlo.

6. Medzi nesprávnym užívaním poľovného revíru a vznikom škody je príčinná súvislosť, nakoľko škoda žalobcovi vznikla ako dôsledok porušenia povinnosti žalovaným. V prípade písomného dojednania o spôsobe a forme minimalizácie škôd spôsobovaných zverou by k škode nedošlo. Potvrdená bola znaleckým posudkom, v ktorom znalec konštatoval, že poškodenie porastu pšenice ozimnej spôsobené zošliapaním, polámaním, poľahnutím a požerom poľnou zverou. Nebolo zistené, že ku škode došlo nesprávnym obhospodarovaním pozemkom žalobcu. Znalec potvrdil, že ako vyplýva z evidencie honov agrotechnických operácií a prehľadu priamych nákladov boli použité agrotechnické opatrenia pestovania včas a v požadovanej kvalite. Preto mal súd za to, že sú dané zákonné podmienky zodpovednosti žalovaného ako užívateľa poľovného revíru za škodu žalobcu ako užívateľa poľovních pozemkov. Zodpovednosť za škodu podľa § 69 zákona o poľovníctve je objektívna bez ohľadu na zavinenie. Nie je daná žiadna zo zákonných podmienok podľa § 69 ods. 7 zákona o poľovníctve, kedy by žalovaný nebol povinný škodu uhradiť.

7. Žalobca mal podľa § 69 ods. 5 zákona o poľovníctve povinnosť urobiť primerané opatrenia na zabránení vzniku škôd spôsobovaných zverou, pričom v prípade porušenia povinností znáša škodu podľa miery svojho zavinenia v súlade s § 441. Zo strany žalobcu bolo realizované používanie pachových odpudzovačov, zasiatie odpútačacieho políčka a snažil sa spolupracovať so žalovaným pri eliminácii vzniku škôd informovaním ho o oševnom pláne pre hospodársky rok s uvedením zasiatych plodín a vyznačením potenciálneho rizika vzniku škody poľnou zverou. Žalobca neuzavrel so žalovaným dohodu o spôsobe a forme minimalizácie škôd spôsobovaných zverou. Žalobca urobil len niektoré opatrenia na predchádzanie škodám, avšak nie všetky primerané opatrenia, ktoré je možné od neho požadovať. Porušil svoju povinnosť podľa § 25 písm. g) zákona o poľovníctve a neuzavrel so žalovaným dohodu o spôsobe a forme minimalizácie škôd spôsobovaných zverou. Takýmto spôsobom sa mohlo predísť k vzniku škody a prípadne škoda mohla byť nižšia. V prípade urobienia tohto opatrenia a dodržania tejto povinnosť by nebol žalobca spoluzodpovedným za vzniknutú škodu. Žalobca neurobil primerané opatrenia na zabránení vzniku škôd spôsobovaných zverou, znáša škodu podľa miery svojho zavinenia. Pri určení miery zavinenia súd zohľadnil skutočnosť, že žalobca aktívne pristúpil pred vznikom škody k eliminácii vzniku škôd, úkony ako používanie pachových odpudzovačov a zasiatie odpútačacieho políčka, možno považovať za dostatočne preukazujúce snahu žalobcu predísť k škode. Žalobca opakovane vyzýval žalovaného na uzavretie dohody. Inicioval jej uzavretie, súd určil rozsah spoluzodpovednosti vo výške 10 % z celkovej škody. Súd preto uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi škodu v rozsahu 90 %, teda vo výške 5.154,40 eur.

8. Keďže žalovaný náhradu škody nezaplatil riadne a včas dostal sa do omeškania a žalobcovi vzniklo právo na úroky z omeškania s tým, že žalobca vyzval žalovaného na úhradu škody do 10 dní od doručenia výzvy listom zo dňa 07.08.2015, a preto žalovaný je v omeškaní s účinnosťou od 18.08.2015. Základná úroková sadzba ECB bola 0,05 % ročne, a preto úroky z omeškania patria vo výške 5,05 % ročne. Preto súd zaviazal žalovaného aj na náhradu škody vo výške 5.154,40 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 5.154,40 eur od 18.08.2015 do zaplatenia.

9. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 v spojení § 262 ods. 1, 2 CSP, pričom žalobca bol úspešný v konaní o zaplatenie sumy 5.154,40 eur, neúspech a úspech mal vo veci 90 %. Žalovaný bol úspešný v rozsahu 10 % a súd preto priznal úspešnejšiemu žalobcovi nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 80 %. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku.

10. Opravným uznesením zo dňa 7. januára 2019 súd prvej inštancie opravil dátum vyhotovenia rozsudku, ktoré má správne znieť 26. októbra 2018, pričom v ostatných častiach zostáva predmetný rozsudok nezmenený.

11. Proti tomuto rozhodnutiu podal včas odvolanie žalovaný, ktorý žiadal, aby krajský súd ako súd odvolací napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, prípadne ho zmenil a žalobu zamietol. V prvom rade poukázal na skutočnosť, že podľa zápisnice z pojednávania zo dňa 26.10.2018 bol rozsudok vyhlásený na pojednávaní dňa 26.10.2018, avšak na rozsudku je dátum 25.10.2018, z čoho vyplýva, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby sa uskutočnili jej procesne patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Mala za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na nedostatok vecnej aktívnej legitímácie na strane žalobcu. Na problém vecnej aktívnej legitímácie upozorňoval žalobca v priebehu celého konania, pretože žalobca nepreukázal, žeby mal k pozemkom, na ktorých mu údajne mala vzniknúť škoda na úrode, akýkoľvek užívateľský vzťah. Na pojednávaní dňa 12.07.2018 prítomní účastníci uviedli, že nemajú pripomienky ani návrhy na ďalšie doplnenie dokazovania a súd prvej inštancie vydal uznesenie o skončení dokazovania. Následne však vec odročil na vyhlásenie rozsudku. Následne obdržal oznámenie súdu o zrušení pojednávania a nariadení nového pojednávania na 27.09.2018. Súd teda už v skončenom dokazovaní svojvoľne pokračoval. Vydanie uznesenia o vyhlásení dokazovania za skončené je tak uskutočnené v rozpore s § 182 CSP, a preto nezákonné. Následným nezákonným pokračovaním dokazovania na pojednávaní a doručením žalovanému veľkého množstva písomných dôkazov na okamžité vyjadrenie sa na pojednávaní mu bola odňatá možnosť si toto veľké množstvo písomných dôkazov preštudovať a oboznámiť sa s nimi a kvalifikovane sa k nim vyjadriť. Tým bolo znemožnené strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Mal za to, že súd v prejednávanej veci porušil princíp sudcovskej koncentrácie konania. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 192/2004, kedy nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, nie je nositeľom oprávnenia, o ktoré v konaní ide. Na základe takto zisteného skutkového stavu veci mal súd žalobu zamietnuť.

12. Mal za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Mal za to, že u žalovaného jeho povinnosť pri výkone práva poľovníctva nemohla byť porušená a má naďalej za to, že žalobca svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nepreukázal. Nie je možné určiť, na základe akých vykonaných dôkazov prišiel súd prvej inštancie ku skutkovým zisteniam, že žalovaný svoju zákonom uloženú povinnosť porušil. Strany majú v konaní rovnaké postavenie, kedy súd prvej inštancie na jednej strane prijal nezákonný, neúplný znalecký posudok a na druhej strane odmietol žalovaným predložené fotografie zveri s visačkou na ušiach tzv. nepoľovnej zveri, za ktorú spôsobenú škodu nenesie zodpovednosť žalovaný.

13. Žalobca doteraz nepredložil žiaden právny titul, ktorý by oprávňoval uplatňovať si nárok na náhradu škody spôsobenú poľovnou zverou a nepreukázal, že by škoda bola spôsobená nesprávnym užívaním poľovného revíru, ani tak, že by urobil primerané opatrenia na zabránenie vzniku škody. Poukázal na znenie § 69 ods. 1, 2, 3, 5, 6, 7 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve. Za predpokladu, že by bol žalobca aktívne vecne legitimovanou osobou, žalovaný zastáva názor, že zo strany žalobcu nebola poľnohospodárska pôda riadne zabezpečená a nevykonal opatrenia na zabránenie vzniku škôd. Nejedná sa o nesprávne užívanie poľovného revíru, pretože poľovnícka organizácia robí celoročne maximum, čo jej dovoľuje a prikazuje zákon a plní si plánovaný odstrel zveri. Žalobca sa mylne domnieva, že všetky škody spôsobené na lesných a poľnohospodárskych pozemkoch znáša štát alebo užívatelia poľovného revíru. Tí užívatelia, ktorí si svoje pozemky dočasne oplotili certifikovanými elektrickými ohradníkmi, dnes evidujú len minimálne alebo neevidujú žiadne škody. Žalobca nepoužil certifikovaný ohradník, ale použil len pachový odpudzovač zn. Antifer. Neurobil teda dostatočné opatrenia zabraňujúce resp. znižujúce nebezpečenstvo možného vzniku škody. Mal preto za to, že aj v zmysle § 441 Občianskeho zákonníka je tu aj zavinenie na strane poškodeného. Podľa napadnutého rozsudku žalobca ako poškodený údajne pravidelne používal pachový odpudzovač zn. Antifer a zasial odpútačie políčko. Povinnosť vykonať primerané opatrenie je splnená až vykonaním takých opatrení, ktoré sú objektívne spôsobilé zabrániť vzniku škôd spôsobených zverou, a teda nestačí vykonanie opatrení, ktoré takúto objektívnu spôsobilosť nemajú. Nemožno teda pokladať za vykonanie primeraného opatrenia údajné pravidelné používanie pachového odpudzovača, pretože tento pachový odpudzovač nadobudol žalobca až na základe faktúry zo dňa 15.04.2015, pričom žalovaný si tento odpudzovač zaobstaral až v polovici mesiaca apríl, hoci údajná škoda mu vznikla už v priebehu

celého mesiaca apríl 2015. Prinajmenšom prvú polovicu mesiaca apríl tento pachový odpudzovač zaobstaraný nemal. Nie je teda preukázané, akým spôsobom a v akých počtoch, na akých plochách a v ktorých konkrétnych pozemkoch žalobca pachový odpudzovač používal a či ho používal na plochách a pozemkoch, na ktorých mu údajne mala vzniknúť škoda. Ak žalobca používal pachový odpudzovač na plochách, na ktorých mu škoda nevznikla a nepoužíval ho na plochách, na ktorých mu škoda vznikla, opäť žalobca neurobil primerané opatrenia. Rovnako ak umiestnil pachový odpudzovač na plochách a pozemkoch, kde mu škoda vznikla, evidentne to nebolo primerané opatrenie, takže umiestnenie odpudzovača očividne nie je objektívne spôsobilé zabrániť vzniku škôd spôsobených zverou. Údajné zabezpečenie poľnohospodárskej plochy použitím chemických odpudzovačov preto nie je opatrením na zabránenie vzniku škôd. Navyše takúto ochrannú činnosť žalobca ničím nedokázal. Pokiaľ ide o odpútačacie políčka, tieto musia byť vysadené na dostatočne veľkej rozlohe pozemkov, v dostatočnej kvalite a v dostatočnej blízkosti zverou ohrozených pozemkov. Z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, či sa vôbec súd prvej inštancie zaoberal takýmito úvahami a pretože práve bez vysporiadania sa s takýmito otázkami nemožno prísť k spravodlivému a vecne správne rozhodnutiu.

14. Pokiaľ by bol žalobca oprávnenou aktívne legitimovanou osobou, nepredložil dôkaz o tom, že údajne uplatňovanú škodu spôsobila poľovná zver, ktorej lov mal žalovaný povolený alebo schválený. Žalovaný predložil súdu fotografie, z ktorých vyplýva, že po poľnohospodárskych pozemkoch žalobcu sa pohybovala zver s visačkami na uchu, teda zver pochádzajúca zo zvernice, vo výlučnom vlastníctve tretej osoby, ktorej lov nemal žalovaný povolený alebo schválený. Pokiaľ žalovaný preukázal, že po pozemkoch sa pohybuje aj taká zver, ktorej lov mal povolený alebo schválený, logicky časť údajne spôsobenej škody, prípadne celú údajne spôsobenú škodu tak mohla spôsobiť práve takáto nepoľovná zver, tak žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, akú časť škody spôsobila práve poľovná zver. Preukázanie uvedeného zaťažuje žalobcu, ktorý nesie v tomto smere dôkazné bremeno, pretože žalovaný svoje tvrdenia, že škodu mohla spôsobiť nepoľovná zver, preukázal predložením fotografií.

15. Žalobca ďalej nepredložil riadne vyčíslenú škodu. Znalecký posudok, z ktorého vyplýva váženie úrody z roku 2015 za predchádzajúce roky neznamená, že toto spôsobila zver. Na fotografii priloženej k znaleckému posudku je vidieť kúsok poľa s poľahnutím, ktoré ale nemusela spôsobiť zver, pretože to mohlo spôsobiť počasie, ľudia, turisti, deti a navyše z fotografií vizuálne vyplýva, že toto nie je plocha, ktorá by bola väčšia ako 3%. Zákon použil pri určovaní údajnej výšky škody zákon o kompenzácii škody v dôsledku prírodnej katastrofy, pričom zver nie je prírodná katastrofa. V posudku nie je žiaden dôkaz o tom, že úrodu by poškodila zver a nie je o tom ani najmenšia zmienka v posudku. Úbytok úrody mohlo spôsobiť sucho, počasie, resp. ďalšie faktory.

16. V zhrnutí podľa názoru žalovaného je zrejmé, že žalobca nepreukázal svoju aktívnu legitimáciu, nakoľko nepredložil žiadny dôkaz o vlastníctve, resp. oprávnenie užívať predmetné pozemky, nepredložil právny titul, ktorý by ho oprávňoval uplatňovať náhradu škody spôsobenej poľovnou zverou a v prípade, ak by bol aktívne legitimovanou osobou, nepreukázal, že poľnohospodárska plocha bola riadne zabezpečená, nevykonal opatrenia na zabránenie vzniku škôd, nepredložil žiaden dôkaz o tom, že škodu spôsobila poľovná zver a nepredložil riadne vyčíslenie škody.

17. Čo sa týka skutočností, že žalovaný doposiaľ neuzatvoril priamo zmluvu so žalobcom o predchádzaní škôd, poukázal na to, že dňa 25.05.2015 zaslal zmluvu v tom znení, ako uzatvoril s ostatnými vlastníkmi. Žalobca dňa 29.05.2015 žalovanému oznámil, že takúto zmluvu on akceptovať nebude, z toho je zrejmé, že vinný za neuzatvorenie zmluvy je práve žalobca a nie žalovaný. Nie je možné považovať za neplnenie povinností zo strany žalovaného skutočnosť, že žalobca s ním odmieta uzatvoriť písomnú zmluvu, pričom žalobca požaduje nadštandardné výnimočné podmienky vo svoj prospech, aké nepožadoval nikto iný. Povinnosť dohodnúť písomnou zmluvou s používateľom poľovného revíru spôsob a formu minimalizácie škôd nemožno vykladať tak, že ju musí žalovaný s užívateľom poľovného pozemku uzatvoriť za akýchkoľvek podmienok, ktoré si žalobca nadiktuje. Pre akceptovanie iného právneho názoru by sme dospeli k argumentom ad absurdum, že užívateľ poľovného pozemku by vždy vedel zariadiť, aby užívateľ poľovníckeho revíru nesplnil svoju povinnosť uzatvoriť takúto zmluvu. Takýto názor nemôže obstať. Neobstojí preto ani právny názor súdu prvej inštancie, že pokiaľ žalovaný navrhol uzavretie takejto zmluvy v máji 2015, ide o skutočnosť, ktorá nastala po vzniku škody. Žalovaný sám navrhol uzavretie zmluvy už v máji 2015, avšak potom nepochopiteľne priznal žalobcovi nárok na náhradu škody aj za mesiace jún a júl 2015, teda za obdobie, kedy žalobca svojvoľne odmietol uzatvoriť takúto zmluvu. Súd tak nemal priznať žalobcovi nárok na náhradu škody

prinajmenšom za mesiace jún a júl, pretože v tomto období už zmluva nebola uzatvorená z dôvodov na strane žalobcu. Neochotu žalobcu uzatvoriť so žalovaným zmluvu v štandardnom znení už pred májom 2015 dokladá skutočnosť, že žalobca až do mája 2015 žalovaného o zaslanie návrhu zmluvy nepožiadaval, ani sa nesnažil o jej uzavretie, čo je zaužívaný a štandardný postup. Žalovaný sa teda nedopustil nesprávneho užívania poľovného revíru ani tým, že by sa dopustil akéhokoľvek iného porušenia podmienok správneho užívania poľovného revíru. Z písomného vyjadrenia oprávneného štátneho orgánu na úseku poľovníctva vyplýva, že žalovaný neporušil svoju povinnosť pri výkone práva poľovníctva.

18. Poukázal na znenie ust. § 69 ods. 1, 2 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve, kedy nestačí iba samotná existencia nesprávneho užívania poľovného revíru zo strany žalovaného, ale vzniknutá škoda musí byť nesprávnym užívaním poľovného revíru spôsobená. Ak údajne vzniknutá škoda nebola spôsobená nesprávnym užívaním revíru, tak žalobcovi nárok na náhradu škody nevzniká. Žalobca nepreukázal splnenie ani jednej z podmienok pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu, to znamená nepreukázal porušenie právnej povinnosti, vznik škody, príčinnú súvislosť a zavinenie škody na strane žalovaného. Neexistuje porušenie povinnosti zo strany žalovaného, ani vznik škody a nemôže existovať ani kauzálny nexus. Dôkazné bremeno spočíva na žalobcovi. K existencii príčinnej súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 1807/2001. Ku škode mohlo dôjsť z celého radu ďalších príčin, okrem teoretického údajného porušenia zákonnej povinnosti zo strany žalovaného, napr. porušenie prevenčnej povinnosti, priame zavinenie, pôsobením vyššej moci, inými skutočnosťami, za ktoré nezodpovedá žalovaný.

19. Ďalej mal za to, že žalobca si svoj nárok na náhradu škody neuplatnil v rámci prekluzívnych lehôt stanovených v § 70 zákona o poľovníctve. Žalobca si musel nárok uplatniť u žalovaného od 15 dní odo dňa, keď škodu zistil a do dvoch mesiacov, keď škoda vznikla. Nárok musí spĺňať obligatórne požiadavky, to znamená uvedenie výšky škody u žalobcu, ktorému mala údajne škoda vzniknúť na poľnohospodárskych plodinách, uvedie do 15 dní po vykonaní zberu s uvedením opatrení, ktoré vykonal poškodený na zabránenie vzniku škôd. Napadnutý rozsudok opisuje spôsob, aký si žalobca uplatňoval nárok na náhradu škody a ďalej v odvolaní popísal obsah jednotlivých písomnej korešpondencie medzi stranami sporu, pričom mal za to, že na svojich nárokoch na náhradu škody neuviedol opatrenia, ktoré vykonal na zabránenie vzniku škôd v liste následne 21.06. za mesiac jún a 16.07. za mesiac júl. Súd prvej inštancie tak prinajmenšom za polovicu obdobia, za ktoré si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody, žalobcovi tento nárok priznal, hoci tento nárok za mesiace jún a júl 2015 zanikol. V tomto aspekte rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Neobstojí tu ani prípadná argumentácia, že podľa § 70 ods. 2 zákona o poľovníctve, ak sa rozsah údajnej škody dá zistiť len v čase zberu, má uviesť výšku škody do 15 dní od vykonania zberu, nakoľko tento odklad sa vzťahuje iba na uvedenie výšky škody s uplatnením nároku na náhradu škody a nie na uvedenie opatrení, ktoré vykonal na zabránenie škôd spôsobených zverou. O povinnosti žalobcu uviesť výšku škody do 15 dní od vykonania zberu, žalovaný správne spochybňuje dodržanie tejto lehoty zo strany žalobcu, nakoľko žalobca dňa 20.07.2015 oznámil žalovanému termín zberu úrody ozimnej pšenice a až dňa 07.08., teda po uplynutí 18 dní oznámil žalovanému výšku škody. Súd prvej inštancie sa vo svojom rozsudku k splneniu tejto povinnosti vôbec nevyjadril.

20. Súd mal jasne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, a preto považoval rozsudok súdu prvej inštancie za svojvoľný, arbitrálny a prakticky nepreskúmateľný. Poukázal na práva účastníka konania na súdnu ochranu a právo na súdne konanie spĺňajúce garanciu spravodlivosti. Poukázal na judikatúru ESLP, ako aj rozhodnutia Ústavného súdu SR, kedy súčasťou obsahu základného ľudského práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky práve a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je možné zistiť pre rozhodnutie súdu relevantné skutočnosti z rozsudku, čo je odôvodnením neúplným, ale aj nezrozumiteľným, čo bráni odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok riadne preskúmať. Súd sa nevysporiadal s neexistenciou aktívnej legitímácie spoluzavinením žalobcu za vznik škody neplnením povinnosti podľa zákona o poľovníctve, vznikom škody, neuplatnením si nároku na náhradu škody so všetkými zákonom požadovanými náležitosťami v prekluzívnej lehote, ako aj ďalšími skutočnosťami uvedenými v odvolaní. Mal preto za to, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalovanému uskutočňovať jemu patriace procesné práva, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril žalobca, ktorý žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Vo vzťahu k chybnému uvedeniu dátumu vyhlásenia napadnutého rozsudku poukázal na opravné uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým súd opravil zjavnú chybu v písaní. Čo sa týka ďalších odvolacích námietok, poukázal na to, že považuje prvostupňové rozhodnutie za dostatočne odôvodnené, presvedčivé a nevzhladol procesné pochybenie v rámci napadnutého rozsudku, ani v konaní, ktorého vydaniu predchádzalo. Žalobca sa nestotožňuje s vyjadrením žalovaného, že súd prvej inštancie sa nevyporiadal s právnou argumentáciou ani predloženými dôkazmi. Žalobca k námietke žalovaného, týkajúcej sa údajne nedostatku aktívnej vecnej legitímácie sa vyjadroval vo všetkých svojich písomných aj ústnych prednesoch v rámci predmetného konania, pričom žalobca začal aktívnu legitímáciu spochybňovať až po začatí konania. Dovtedy so žalobcom komunikoval, uvedomujúc si, že v prípade žalobcu ide o užívateľa dotknutých poľovných pozemkov. Žalobca poukazuje na podanie pozostávajúce z listín vydaných Poľnohospodárskou platobnou agentúrou, z obsahu ktorých je zrejmé, že žalobca bol v rozhodnom čase užívateľom relevantných poľovných pozemkov. Zo vzájomnej komunikácie medzi sporovými stranami nevyplýva, žeby žalovaný spochybňoval skutočnosť, že žalobca je nositeľom hmotného práva. Nájomné zmluvy a listy vlastníctva boli súdu predložené dňa 27.08.2018, na základe výzvy zo dňa 30.07.2018 s tým, že vlastnícky vzťah k pôde resp. existencia užívateľského práva k nemu nezakladá prezumpciu, že ju aj reálne užíval. Predložením listín z poľnohospodárskej platobnej agentúry v kontexte s komunikáciou medzi sporovými stranami v čase pred začatím súdneho konania bola preukázaná skutočnosť, že v rozhodnom čase dotknuté poľovné pozemky žalobca užíval. Tvrdenie, že žalobca nepredložil súdu do 12.07.2018 do vyhlásenia dokazovania za skončené, dôkaz o existencii aktívnej legitímácie, je nepravdivé. Vo vzťahu k tvrdeniam žalovaného spochybňujúcim oprávnenosť súdu pokračovať v konaní a dokazovaní po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania žalobca poukazuje na § 237 ods. 2 CSP, z ktorého vyplýva, že súd nie je viazaný uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania. Pokiaľ na pojednávaní dňa 27.09.2018 bolo žalovanému predložené 271 nájomných zmlúv, žalovaný uviedol, že k predloženým dokladom sa nevyjadruje, nakoľko nemal v úmysle sa k tomuto vyjadriť. Žalovanému nič nebránilo požiadať o odročenie pojednávania, argumentujúc veľkým rozsahom predloženej matérie a v kontexte s tým sa javí jeho vyjadrenie v odvolaní, podľa ktorého mu zo strany súdu mal byť poskytnutý časový priestor na preštudovanie matérie, čisto účelový a tendenčný. Preto je aj irelevantný odkaz na rozsudok NS SR o vzťahu k neexistencii vecnej legitímácie. Čo sa týka škody spôsobenej poľnou zverou, zákon o poľovníctve zakotvuje prípady, na ktoré sa vzťahuje objektívny zodpovednostný princíp s tým, že zavinenie sa nevyžaduje, liberačné dôvody sú obsiahnuté v ust. § 69 ods. 7 zákona o poľovníctve. Predpokladom vzniku zodpovednosti užívateľa poľovného revíru je nesprávne užívanie poľovného revíru, vznik škody, príčinná súvislosť, pričom žalobca v priebehu konania preukázal splnenie podmienok, ktoré sú predpokladom vzniku zodpovednosti za touto žalobou uplatnenú škodu. V danom prípade je nutné vychádzať z objektívneho zodpovednostného princípu, na ktorom je koncipované ust. § 69 zákona o poľovníctve. Žalobca označuje znalecký posudok za neúplný a nezákonný. Žalovaný pritom okrem všeobecného spochybnenia neuvádza, čo ho k tomuto tvrdeniu vedie a nevysvetlil popretie tvrdení znalca. Hovorí len o tom, že znalec nevychádzal z relevantného právneho predpisu. Žalobca uvádza, že znalec bol v danom prípade nútený siahnuť analogicky po právnom predpise umožňujúcim dosiahnutie zmyslu a účelu zákona, pričom zo znaleckého posudku jednoznačne vyplýva pôvod vzniku škody a jej výška, je mimoriadne presvedčivý a logicky zargumentovaný. Zároveň čo sa týka fotografií, žalobca uvádza, že na základe záväzného právneho predpisu bolo znalcovi uložené povinnosť vyhotoviť fotodokumentáciu kompletne poškodeného porastu. Vzhľadom na absolútne všeobecné spochybnenie žalobcom predloženého znaleckého posudku mal žalovaný možnosť navrhnúť súdu vypočuť na pojednávaní znalca a tým, že tak neučinil a nepredložil, resp. nenavrhol vykonať žiaden dôkaz, preukazujúci opak, ide z jeho strany o neúčinné popretie skutkových tvrdení. Vo vzťahu k fotografiám muflónnej zveri, žalobca poprel skutkové tvrdenia žalovaného, pretože tvrdenia odvolateľa, že muflónia zver je nepoľnou zverou je vzhľadom na notoricky známu skutočnosť za zaradenie muflónnej zveri medzi poľnú zver čisto účelové. Na jednej strane žalovaný poukazuje na koncentráciu konania, vytykajúc údajné procesné vady a na druhej strane apeluje na predložené fotografie súdu prvej inštancie, ktoré boli rovnako predložené na pojednávanie 27.09.2018. Čo sa týka tvrdenia žalovaného o nepreukázaní toho, že údajná škoda bola spôsobená nesprávnym užívaním poľovného revíru nevykonaním primeraných opatrení, žalobca poukázal na doterajšie písomné a ústne prednesy s tým, že ak užívateľ poľovného pozemku vykoná opatrenia v zmysle § 69 ods. 5 veta prvá, druhá, ktorými zároveň nesmie zraňovať zver a vysievať odpútavacie plodiny a výsadbou ohrýzavých plôch, neznáša škodu vôbec. Odvolanie zahŕňa aj konštatovanie, že žalobca nepredložil dôkaz, že škodu

spôsobila poľovná zver, pričom túto skutočnosť preukazuje jednoznačne znaleckým posudkom, z ktorého vyplýva, že výška spôsobenej škody z hľadiska oznámenia požadovanej náhrady škody, žalobca poukazuje na ust. § 70 ods. 2 veta tretia zákona o poľovníctve. Vo vzťahu k uzavretiu zmluvy a tvrdeniu, že poukázal na tú skutočnosť, že k zaslaniu návrhu zo strany žalovaného došlo v čase po vzniku značnej časti touto žalobou uplatnenej škody a taktiež to, že je irelevantné, či bolo znenie prijateľné pre iné subjekty. Okrem toho samotný žalovaný uvádza, že zo strany žalobcu mu bol doručený návrh zmluvy, ktorý podľa jeho vyjadrenia obsahoval nadštandardné výhody v prospech žalobcu, vzhľadom k čomu ho neprijal, a preto nemožno považovať žalobcu za subjekt zodpovedný za vznik škody spôsobenej zverou. Okrem toho žalovaný do dnešného dňa nezaujal oficiálne stanovisko k predloženému návrhu zmluvy. Čo sa týka tvrdenia žalovaného, že tí vlastníci, ktorí si pozemky oplotili certifikovanými elektrickými ohradníkmi, evidujú minimálne škody, bol to práve žalobca, ktorý žalovanému ponúkol v rámci svojho návrhu finančný príspevok vo výške 1.000 eur na nákup elektrického ohradníka s príslušenstvom. Zároveň garantoval každoročne odvádzacieho prikrmovania v prospech žalovaného zdravotne nezávadné krmivo v objeme 30% z ročnej spotreby. Je preto absurdné v porovnaní so zmluvami uzavretými s pozemkovými spoločenstvami predloženými súdu tvrdiť, že ide o zmluvu poskytujúcu nadštandard v prospech žalobcu. Žalobca po porovnaní obsahu návrhu zmluvy žalovaného a svojho návrhu musí konštatovať, že vyjadrenie žalovaného a nevyhnutnosť jeho návrhu je skutočne čisto účelové. Ak žalobca považoval žalovaným vykonané opatrenia za nedostatočné, nič mu nebránilo v tom, aby vykonal opatrenia, ktoré považoval za efektívne. Ak mal za to, že najúčinnším spôsobom zníženia rizika vzniku škôd poľovnou zverou je inštalácia elektrického ohradníka, nič mu nebránilo iniciovať rokovania so žalobcom ako užívateľom dotknutých poľovných pozemkov. Čo sa týka potvrdenia okresného úradu, z ktorého vyplýva, že neeviduje voči žalovanému žiadne porušenia zákona o poľovníctve, samotná skutočnosť, že žalovaný plní plán chovu a lovu pre danú poľovnícku spoločnosť, ho nezbaňuje zodpovednosti za škodu spôsobenú poľovnou zverou na ním užívanou poľovnom revíri. Pokiaľ spochybňuje pravdivosť tvrdenia o aplikácii chemických odpudzovačov, žalobca poukazuje na normy stanovené príslušnými orgánmi verejnej správy, ktoré použitý pachový odpudzovač spĺňa. Okrem toho aj zo samotného návrhu zmluvy žalovaného vyplýva, že sa zaviazal vykonať aplikáciu chemických odpudzovačov a repelentných prostriedkov. § 69 ods. 5 zákona o poľovníctve obsahuje len demonštratívny výpočet opatrení, ktoré žalobca vykonal, na druhej strane je treba tiež povedať, že možnosti žalobcu ako užívateľa poľovných pozemkov sú značne obmedzené, pretože nesmie zver zraňovať, v porovnaní s oprávnením žalovaného, ktorý môže zver loviť. Čo sa týka námietky žalovaného ohľadom dátumu zakúpenia pachového odpudzovača, žalovaný uvádza, že predložil súdu len jednu z faktúr, na základe ktorých pachový odpudzovač nadobudol. S odkazom na zásadu koncentrácie konania namieta popretie skutkových tvrdení protistrany ako prostriedok procesnej obrany, nakoľko žalovaný skutkové tvrdenia nepoprel. Čo sa týka námietky žalovaného, týkajúcej sa nevhodného umiestnenia odpútačiek poľovníka žalobca poukazuje na mapku zobrazujúcu ich polohu, ktorá je súčasťou súdneho spisu, z ktorej je zrejmé, že tvrdenia žalovaného sú čisto účelové. Žalobca má preto za to, že vykonal všetky primerané opatrenia na zabránenie vzniku škôd a zo strany žalovaného sa v rozhodnom čase jednalo o nesprávne užívanie poľovného revíru. Vo vzťahu k tvrdeniu žalovaného opomenutiu viesť opatrenia, vykonané žalobcom na zabránenie vzniku škôd ide rovnako o oneskorené a tým pádom neúčinné popretie skutkových tvrdení žalobcu. Zosumarizoval rovnako písomnú komunikáciu medzi stranami sporu ohľadom uplatnenia si náhrady škody v jej zistení. Okrem toho žalobca 20.07.2015 oznámil žalovanému termín zberu úrody, ktorého sa žalovaný nezúčastnil. Čo sa týka zberu úrody, tento nebol 20.07.2018, ako uvádza žalovaný, ale v tento deň žalobca zaslal žalovanému elektronickú správu, v ktorej ho informoval, že zber úrody vykoná na dotknutých parceliach počnúc dňom 23.07.2018, pričom predmetný mail je súčasťou súdneho spisu. Žalobcom pestované plodiny sú pre zver zdrojom obživy a lákadlom. Ak je škoda vyššieho rozsahu, ako je stanovená v ustanovení zákona o poľovníctve a užívateľ poľovného pozemku, pri tomto prípade žalobca si splnil povinnosti stanovené zákonom o poľovníctve a užívateľ poľovného revíru, v tomto prípade žalovaný napriek tomu, že považoval vykonané opatrenie za nedostatočné, iné opatrenia nevykonal, je za dodržania zákonom o poľovníctve stanovených subjektívnych a objektívnych lehôt na uplatnenie náhrady škody nutné takto vzniknutú škodu priznať. V danom prípade vychádzajúc z plánu chovu a lovu raticovej zveri žalovaný nesprávne užíval poľovný revír a nehospodáril tak, aby dosiahol a udržiaval normovaný kmeňový stav zveri, pretože žalovaný po zistení, že v ním užívanom revíri sa nachádza viac zveri, ako je normovaný kmeňový stav, nič nebránilo najmä s odkazom na hrozbu vzniku škody požiadať o vydanie mimoriadneho povolenia lovu. Rozpis služieb predložený súdu samotným žalovaným, z ktorého vyplýva, že v relevantnom období bol členom žalovaného, ktorý sa mal služieb zúčastniť, povolené loviť výlučne diviačiu zver, aj to len v kategórii o hmotnosti 30 až 60kg. Výška škody vysoko presahuje zákonom tolerovanú 3% hranicu

miery poškodenia očakávanej úrody a zodpovednosť žalovaného ako užívateľa poľovného revíru je stanovená ako objektívna, čo znamená, že užívateľ poľovného revíru za vzniknutú škodu zodpovedá bez ohľadu na jeho zavinenie. Žalobca opakovane zdôrazňuje, že predmetnú právnu vec mal záujem vyriešiť mimosúdne, avšak žalovaný jeho návrh na mimosúdnu dohodu odmietol. Na základe týchto skutočností vyplýva, že ku vzniku škody došlo porušením povinností zakotveným v § 69 ods. 1 v spojení s § 26 ods. 1 písm. a) l) zákona o poľovníctve bez liberačných dôvodov podľa § 69 ods. 7 písm. e) v spojení s § 56 zákona o poľovníctve, pričom medzi vznikom škody a nesprávnym užívaním poľovného revíru je príčinná súvislosť.

22. Žalovaný sa ďalej k podanému vyjadreniu žalobcu nevyjadril.

23. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 a contrario CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 CSP z nasledovných dôvodov:

24. Rozsudok súdu prvej inštancie, v časti v ktorej bola žaloba zamietnutá odvolaním napadnutý nebol a v tejto časti je preto rozhodnutie právoplatné a rozhodovaním odvolacieho súdu nedotknuté.

25. Predmetom prieskumu zo strany odvolacieho súdu bol potom výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe vyhovené, teda výrokom, ktorým bol žalovaný zaviazaný k zaplateniu sumy 5.154,40 eur s príslušenstvom a závislý výrok o náhrade trov konania. Žalovaný v prejednávanej veci v prvom rade namietal tú skutočnosť, že rozsudok bol vyhlásený na pojednávaní dňa 26.10.2018, avšak na vyhotovení rozsudku je dátum 25.10.2018. Z obsahu spisu vyplýva, že táto jeho námietka je dôvodná, avšak s tým, že v prejednávanej veci skutočne došlo k vyhláseniu rozsudku dňa 26.10.2018 a na jeho písomnom vyhotovení bol nesprávne uvedený dátum dňa 25.10.2018, ktoré pochybenie bolo však následne napravené opravným uznesením zo dňa 07.01.2019 pod č.k. 11C/403/2015-315, kedy súd prvej inštancie využil procesné oprávnenie dané ust. § 224 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku a opravil zrejmu nesprávnosť, t.z. nesprávny dátum vyhotovenia predmetného rozsudku. Z tohto potom vyplýva, keďže súd prvej inštancie postupoval v medziach daných § 224 CSP, že táto odvolacia námietka bola síce dôvodná, avšak v rámci procesného postupu pred súdom prvej inštancie bolo pochybenie pri zrejmej chybe v písaní, t.z. pri vyhotovení dátumu daného rozhodnutia opravená.

26. Ďalšia odvolacia námietka zo strany žalovaného spočívala v nedostatku vecnej aktívnej legitimácie zo strany žalobcu a zároveň smerovala k procesnému postupu súdu prvej inštancie, ktorý na pojednávaní vyhlásil dokazovanie za skončené, pripustil záverečné reči, odročil pojednávanie za účelom vyhlásenia rozsudku a následne upovedomil strany sporu o tom, že bude pokračovať v konaní a pripustil ďalšie dokazovanie, čím porušil princípy sudcovskej koncentrácie konania a svojvoľne odňal žalovanému možnosť kvalifikovane sa vyjadriť k následne predloženým dôkazom zo strany žalobcu. Táto odvolacia námietka rovnako dôvodná nie je. V prvom rade je nutné konštatovať, že spor v prejednávanej veci bol na súde prvej inštancie začatý doručením návrhu dňa 28.10.2015, t.z. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku. Z tohto teda vyplýva, že k uplatneniu sudcovskej koncentrácie pre konania začaté pred 01.07.2016 platí ust. § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého sa sudcovská koncentrácia neuplatní. Za tohto skutkového stavu veci s prihliadnutím na prechodné ust. § 470 CSP nie je možné v prejednávanej veci uplatniť princíp zákonnej koncentrácie konania tak, ako to predpokladá ust. § 154 CSP. Bez ohľadu na túto skutočnosť je však nutné zdôrazniť, že o skončení dokazovania rozhodne súd prvej inštancie uznesením, ktoré verejne vyhlási, a proti ktorému nie je prípustné odvolanie, tak ako to predpokladá ust. § 182 CSP. Súčasne však ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania a súd ním nie je viazaný v zmysle § 237 ods. 2 CSP. V odôvodnených prípadoch ho môže súd zrušiť a v konaní a dokazovaní ďalej pokračovať pokiaľ ešte nerozhodol vo veci samej, čo je prejednávaný prípad. Za daného skutkového stavu, kedy súd prvej inštancie síce vyhlásil dokazovanie za skončené, pripustil záverečné reči a odročil pojednávanie za účelom vyhlásenia rozhodnutia a následne pokiaľ došlo k zrušeniu tohto termínu vyhlásenia rozhodnutia a došlo k pokračovaniu v dokazovaní, na ktorom sa v konečnom dôsledku obe strany sporu riadne zúčastnili a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že spor začal za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, nejde o nesprávny procesný postup, pretože súd prvej inštancie využil oprávnenie, ktoré Civilný sporový poriadok pripúšťa. Nie je zároveň ani pravdivé tvrdenie na strane žalovaného, že zo strany súdu mu bolo znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva a že by došlo k porušeniu princípu rovnosti strán sporu. Z obsahu spisu prvej inštancie je zjavné, že na pojednávaní dňa 27.09.2018 sa zúčastnili ako žalobca, tak aj žalovaný, pričom na tomto

pojednávani predložil žalobca nájomné zmluvy s fyzickými osobami, ktorými preukazoval vrátane listov vlastníctva, pričom týmto dôkazom preukazoval svoju vecnú aktívnu legitímáciu. Na predloženie týchto listinných dôkazov žalovaný konštatoval, že k predloženému sa nevyjadruje, nakoľko nemá v úmysle sa k nemu vyjadriť. Tak ako správne poukázal vo svojom vyjadrení samotný žalobca, nič nebránilo žalovanému v tom, aby požiadal súd vzhľadom na množstvo predložených dôkazov o odročenie pojednávania tak, aby mal možnosť sa s týmito dôkazmi riadne oboznámiť. Pokiaľ tak neurobil, nemôže v rámci podaného odvolania namietat, že došlo k popretiu jeho procesných práv, pričom v záverečnej reči síce namietal vecnú aktívnu legitímáciu na strane žalobcu, avšak bez toho, aby akýmkoľvek hodnoverným spôsobom spochybnil listinné dôkazy predložené žalobcom, t.z. nájomné zmluvy a dané listy vlastníctva. Tieto dôkazy spoločne s dôkazmi predloženými žalobcom od Poľnohospodárskej platobnej agentúry na podklade, ktorých boli vyplácané dotácie žalobcovi, kde z predložených listinných dôkazov vyplýva okrem iného aj dotácia na konkrétne parcely s konkrétnym parcelným číslom, výmeru a kultúrou - pšenica ozimná, sú dostatočným preukázaním vecnej aktívnej legitímácie na strane žalobcu na to, aby sa domáhal od žalovaného náhrady škody na spôsobenej úrode. Preto táto odvolacia námietka zo strany žalovaného nebola zo strany odvolacieho súdu zistená ako dôvodná.

27. Ďalej sa odvolací súd zaoberal odvolacími námietkami vo vzťahu k primeranosti opatrení, ktoré žalobca vykonal na predmetných pozemkoch tak, aby zabránil prípadnému vzniku škody, ktoré tiež úzko súvisia s tou skutočnosťou, že strany sporu nemali uzavretú zmluvu podľa § 26 ods. 1 písm. l/ Zákona o poľovníctve, na základe ktorej by si strany sporu dohodli formu minimalizácie škôd spôsobovaných zverou a na zvery, v čom videl súd prvej inštancie práve porušenie povinnosti zo strany žalovaného, ktoré zakladalo právo žalobcu na uplatnenie si práva na náhradu škody voči nemu. Faktom je, že úspešnosť uplatnenia nároku na náhradu škody v zmysle osobitnej regulácie podľa Zákona o poľovníctve, je viazaná na preukázanie jednotlivých podmienok vyplývajúcich zo zákonnej úpravy, teda nesprávne užívanie poľovného revíru, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi. Okresný súd založil svoju argumentáciu na porušení povinnosti zo strany žalovaného spočívajúcu v neuzatvorení zmluvy podľa § 26 ods. 1 písm. l/ Zákona o poľovníctve. V zmysle tohto ustanovenia užívateľ poľovného revíru je povinný zabezpečiť celoročnú starostlivosť o ochranu zvery a poľovného revíru. Na tento účel má okrem iného najmä, dohodnúť písomnou zmluvou s užívateľom poľovného revíru spôsob a formu minimalizácie škôd spôsobovaných zverou a na zvery. Porušenie tohto ustanovenia znamená nesprávne užívanie poľovného revíru, s ktorou skutočnosťou spája § 69 ods. 1 Zákona o poľovníctve, vznik zodpovednosti užívateľa poľovného revíru za škodu. Podstata zodpovednosti za škodu v zmysle Zákona o poľovníctve má objektívny charakter a užívateľ tak musí niesť zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym užívaním poľovného revíru bez ohľadu na to, či jeho konanie je zavinené alebo nezavinené. Zo všeobecných princípov regulácie zodpovednosti za škodu v zmysle § 420 OZ a nasledujúcich vyplýva, že poškodený musí v spore okrem protiprávneho konania a vzniku škody preukázať, že je medzi týmito okolnosťami vzťah príčinnej súvislosti. Preukazovanie príčinnej súvislosti má pre úspech v spore mimoriadny význam osobitne v prípadoch osobitnej zodpovednosti za škodu, pri ktorých zákon neraz uvádza len jeden alebo viac liberačných dôvodov. Existencia príčinnej súvislosti je nevyhnutá bez zreteľa na to, či povinnosť náhrady škody sa zakladá na princípe zavinenia alebo na tzv. objektívnej zodpovednosti. Postup súdov pri zisťovaní existencie príčinnej súvislosti sa vysvetľuje tak, že súd po zistení škody sa zameria na to, či medzi skutočnosťami, ktoré prichádzajú do úvahy ako príčina vzniku škody a škode predchádzajú je protiprávny úkon, prípadne určitým spôsobom kvalifikovaná škodová udalosť alebo také skutočnosti, s ktorými sa podľa zákona spája zodpovednosť. Pri kladnom závere súd zisťuje a to vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, či táto okolnosť vznik škody spôsobila, či by tento škodlivý následok nebol nastal aj bez tejto skutočnosti. Príčinná súvislosť, teda kauzálny nexus je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. Vyžaduje sa, aby protiprávne konania vznik škody boli v logickom slede, teda aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúcej existencie, pretože príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Základom úvahy je, či by škodlivý následok nastal aj bez konania škodcu. Atribútom príčinnej súvislosti je priamo z pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo bezprostredne predchádza následku a vyvoláva ho. Pokiaľ teda vychádzame z jednotlivých predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu, v prvom rade je nutné preukázať, že (keďže medzi stranami bola sporná aj táto skutočnosť) škoda, ktorá žalobcovi vznikla bola spôsobená jeleňou zverou. K tomuto zisteniu boli vznesené námietky zo strany žalovaného, ktorý predložil súdu fotografie, z ktorých vyplývalo, že túto škodu mala spôsobiť zver, na ktorú nemal poľovné povolenie a ktorá nepatrí pod správu žalovaného, nakoľko sa malo jednať o zver, ktorá ušla z obory. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že z daných fotografií tak, ako namietal v konaní žalobca, nie je

zrejme, kde boli fotografie vyhotovené na akých poliach boli vyhotovené a v akom časovom rozmedzí boli vyhotovené. V tomto smere potom neobstojí námietka zo strany žalovaného, že vyvrátil tvrdenie žalobcu o tom, že škoda bola spôsobená jeleňou zverou. Žalobca v konaní predložil znalecký posudok, ktorý mal možnosť žalovaný spochybníť s tým, že žalovaný bol vyzývaný zo strany žalobcu na účasť pri obhliadke pred tým, ako bol vykonaný zber úrody, bol vyzývaný zo strany žalobcu, aby sa zúčastnil prípadnej obhliadky pri vykonaní znaleckého posudku, pričom žalovaný na tieto výzvy nereagoval. Za tohto skutkového stavu potom nemožno pričítať za vinu žalobcu, že by tento nedostatočne preukázal rozsah a spôsob vzniku škody. Preto v tomto kontexte, keďže zo strany žalovaného nedošlo k reálnemu spochybneniu znaleckého posudku, pretože na takéto spochybnenie nestačí len tvrdenie zo strany žalovaného a jeho povinnosťou je v rámci dôkazného bremena predložiť buď iný znalecký posudok, ktorý by spochybňoval tvrdenie znalca, prípadne takýto znalecký posudok môže spochybníť výsluch samotného znalca, pri ktorom by sa objasňovali spôsoby výpočtu danej škody. Keďže však k tomuto dôkazu pred súdom prvej inštancie nebol žiadnou zo strán navrhnutý, mal odvolací súd za to, že žalovaný v tomto prípade relevantne tento znalecký posudok nespochybnil a preto z neho rovnako aj odvolací súd pri posudzovaní jednotlivých námietok zo strany žalovaného vychádzal. Keďže teda znalecký posudok riadne spochybnený nebol, pričom v tomto znaleckom posudku sa konštatuje, akým spôsobom bola škoda spôsobená a v akom rozsahu bola škoda spôsobená, odvolací súd nemal dôvod ani pochybovať o výške vyčíslenej škody a spôsobe výpočtu danej a preto za tohto skutkového stavu mal za preukázané, že škoda bola spôsobená jeleňou zverou a jej výška bola preukázaná znaleckým posudkom.

28. Medzi stranami sporu bolo tiež nepochybné, že medzi žalobcom a žalovaným nedošlo k uzavretiu zmluvy za účelom minimalizácie škôd spôsobených zverou. Práve neuzavretie tejto zmluvy malo znamenať podľa § 69 ods. 1 Zákona o poľovníctve nesprávne užívanie poľovného revíru ako jeden z predpokladov pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu. Možno prisvedčiť argumentácii oboch strán sporu, že na uzavretie takejto zmluvy sa vyžadujú dva subjekty. Faktom tiež je, že z hľadiska pozície žalovaného jeho status podlieha aj verejnoprávnym reguláciám, kedy on sám plní úlohy na úseku ochrany prírody a živočíchov a malo by predovšetkým uzavretím takejto dohody byť iniciované ním samotným práve za cieľom zamedzovania vzniku škôd na poľnohospodárskych pozemkoch. Na tomto názore nič nemení ani existencia rovnakej povinnosti užívateľa poľovného revíru, teda žalobcu uzavrieť tieto zmluvy v zmysle § 25 písm. g/ Zákona o poľovníctve. Pokiaľ teda vychádzame z ďalšej podmienky vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu a to príčinnej súvislosti medzi konaním, resp. opomenutím žalovaného a následkom v podobe vzniku škody na poľnohospodárskych plodinách, okolnosťou ktorou mala byť príčina vzniku škody je skutočnosť, že medzi stranami sporu nebola uzavretá písomná zmluva o spôsobe a forme minimalizácie škôd spôsobovanej zverou z čoho teda vyplýva, že v prípade, ak by bola zmluva uzatvorená medzi stranami sporu riadne a včas, pričom za včasné uzavretie zmluvy nemožno považovať ani návrhy zmlúv, ktoré boli zaslané zo strany žalovaného až v máji roku 2015, t.z. evidentne v čase, kedy už ku škode došlo ako vyplýva z písomnej komunikácie medzi žalobcom a žalovaným založenej v spise. Otázne je, či by výsev odpútačiek políček aj prípadne v máji, prípadne v júni 2015 mohol prípadne zabezpečiť zamedzenie vzniku škody za stavu, kedy podľa názoru odvolacieho súdu k uzavretiu danej zmluvy medzi stranami sporu malo dôjsť podstatne skôr, t.z. v čase kedy došlo vôbec k výsevu danej ozimnej pšenice, kedy by malo zrejme reálne zmysel aj výsev tzv. odpútačiek políček. Pokiaľ teda odpútačie políčka žalobca zasial a žalovaný namietal, že tieto neboli zasiate na miestach, ktoré by aj skutočne zamedzili vzniku škôd, takáto námietka je z jeho strany nedôvodná. Pokiaľ vychádzame zo skutočností, že žalovaný užíval poľovný revír ako vyplýva z predložených listinných dôkazov od 02.01.2013, minimálne od tohto dátumu mal mať uzavretú zmluvu so žalobcom tak, aby mohlo dochádzať k predchádzaniu vzniku škôd. To, že žalovaný si bol tejto povinnosti vedomý svedčí aj samotné konanie na strane žalovaného, ktorý síce neskoro, ale predsa zasial žalobcovi návrh zmluvy na uzavretie, avšak toto jeho konanie bolo len reakciou na predchádzajúcu zmluvu, ktorej návrh poslal práve žalobca žalovanému na uzavretie. Bez ohľadu na túto komunikáciu medzi stranami sporu sa odvolací súd plne stotožňuje s konštatovaním súdu prvej inštancie, ktorý uvádza, že k tomuto procesu dochádza neskoro, v čase kedy už reálne škody na pozemkoch vznikli. A ani prípadné opatrenia, ktoré by si boli strany sporu následne dohodli by zrejme už vzniknutej škode nezabránili. Pokiaľ teda žalovaný v konaní namieta, že opatrenia, ktoré vykonal žalobca v prejednávanej veci neboli dostatočné, odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že porušením povinnosti uzatvoriť zmluvu zároveň došlo k zvýšeniu rozsahu škôd na strane žalobcu a teda príčinná súvislosť, ktorá v konečnom dôsledku vychádza zo zákona vyplýva z tej skutočnosti, že v prípade dohody o minimalizácii škôd medzi stranami sporu by nedošlo k vzniku škody v takom rozsahu, ako to bolo v prejednávanej veci, prípadne by škoda nevznikla vôbec. Na druhej strane tiež žalobca tým, že nevykonal dostatočné opatrenia na minimalizáciu vzniku

škôd, pretože aj on má povinnosti podľa vyššie citovaného Zákona o poľovníctve predchádzať vzniku škôd vykonávaním primeraných opatrení, bol postihnutý tým, že súd stanovil jeho spoluzodpovednosť za vzniknutú škodu v rozsahu 10%, čo v konečnom dôsledku žalobca v rámci podaného odvolania ani nenamietal. Takže suma sumárum pokiaľ by mali strany sporu uzavretú riadnu zmluvu, prípadne pokiaľ by sa žalovaný v konaní bránil tým, že takýto návrh zmluvy žalobcovi včas zaslal a tento na jeho výzvu nereagoval, došlo by k jeho vyvineniu sa z objektívnej zodpovednosti. Pokiaľ však žalovaný v prejednávanej veci začal konať až koncom mesiac máj 2015, kedy reálne ku škode došlo, je síce pravdou, že zrejme opatrenia, ktoré vykonal žalobca neboli primerané, nakoľko ku vzniku škody došlo, avšak preukázateľne žalobca v rámci svojich možností opatrenia vykonával a to formou pachových odpudzovačov s výsevom odpúťavacích plodín a keďže tieto opatrenia dostatočné neboli, bol postihnutý spoluzodpovednosťou za vzniknutú škodu v rozsahu 10%.

29. Vo vzťahu k námietke preklúzie daného nároku v rámci lehôt, ktoré stanovuje Zákon o poľovníctve a včasnosti uplatnenia si nároku žalobcu voči žalovanému, odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že vznikom škody sa rozumie škodová udalosť, teda každé jednotlivé pôsobenie zveri na poľnohospodárske pozemky, poľné plodiny a poľnohospodárske porasty, od ktorých začína bežať prekluzívna lehota k uplatneniu nárokov vo vzťahu k užívateľovi práva poľovníctva. V prípade, ak je rozsah škody zrejme okamžite, t.z. pokiaľ boli porasty celkom zničené alebo stratené, začína prekluzívna lehota pre vyčíslenie škody bežať 15 dní počítaných od tohto okamihu. Ak sa však škoda na plodinách prejaví až potom, ako bol vykonaný ich zber, t.z. ak len po porovnaní očakávaného výnosu so skutočným, možno určiť stratu, zakladá zákon samostatne bežiacu lehotu v dĺžke 15 dní, ktorej počiatok sa odkladá až po ukončení zberu úrody. V prejednávanej veci ako vyplýva z obsahu spisu súdu prvej inštancie žalobca skutočne žalovanému dňa 20.07.2015 oznámil predpokladaný termín zberu ozimnej pšenice, avšak s tým, že z tejto listiny vyplýva, že zber pšenice v danej lokalite bol započatý až dňa 23.07.2015, z čoho teda vyplýva, že 07.08.2015 bol posledný možný deň, v rámci ktorého si žalobca mohol uplatniť svoj nárok voči žalovanému, čo sa však aj stalo ako vyplýva z pripojenej korešpondencie ako aj dokladu z pošty, z ktorej vyplýva, že žalobca svoj nárok dňa 07.08.2015 voči žalovanému skutočne uplatnil, t.z., že škoda bola uplatnená zo strany žalobcu voči žalovanému v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené teda súd prvej inštancie z výsledkov vykonaného dokazovania vyvodil správny skutkový záver, na ktorý aplikoval správnu právnu úpravu a preto odvolací súd preskúmajúc všetky jednotlivé odvolacie námietky zo strany žalovaného dospel k záveru, že tieto odôvodnené neboli a preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP v konečnom dôsledku ako vecne správny potvrdil.

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalobcovi odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

8. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).